

המלכות שהיא סוד הפרה לכן לא ראוי להקריב מהמין שלה לתיקונה. **מֵאֵן דְּשָׂרָר**
דּוֹרוֹן לְמִלְכָּא והוא משל למי ששולח דורון למלך מבית המלך, **חֲמִיתוֹן**
דְּנָסִיב מִבֵּי מִלְכָּא, וַיְהִיב לְמִלְכָּא והוא דבר תמוה וכי ראיתם מי
שלוקח דבר מבית המלך ונותנו בחזרה למלך, **אַלֵּא דּוֹרְנָא לְשִׂדְרָא**
לְמִלְכָּא, מִבֵּי אַחְרָא אַעֲטְרִיד, וְלֹא מִבֵּי מִלְכָּא אלא את
הדורון צריך לשלוח למלך מבית אחר ולא מבית המלך עצמו. **רַבִּי יוֹסִי אָמַר,**
מְדִידִיָּה לְדִידִיָּה לֹא אֶתְתְּוִי רבי יוסי שאל את רבי יהודה איך מביאים
עגל לכפר על עוון העגל והרי הוא כמי שמביא דורון למלך משל המלך. **אָמַר רַבִּי**
יְהוּדָה בְּגִין כֶּךָ בֶּן בְּקָר וְדָאֵי וְלֹא בֶּן פְּרָה אמר רבי יהודה
להשיב לרבי יוסי שמשום כך כתוב בפסוק בן בקר שהוא הזכר להורות שהוא בחינה אחרת
כנגד היסוד ולא כתוב בפסוק בן פרה שהיא הנקבה, והיא כנגד המלכות שבה חטא אהרן
ולכן כתוב בפסוק עגל בן בקר **לְחַטָּאת: לְדַבָּאָה עַל הַהוּא חוֹבָה**
דְּחָב בֵּיָה לחטאת, שהוא זכר כנגד היסוד בכדי לטהר את אותו עוון העגל שהיה
במלכות שבו חטא אהרן ומש"כ בפסוק. **וְאֵיל לְעוֹלָה תְּמִימִם. תְּמִימִים,**
תְּמִימִים מִיבְעֵי לִיָּה קשה למה כתוב תמימים שהוא לשון רבים היה צריך לכתוב
תמים בלשון יחיד מפני שרק איל אחד הקריב לעולה. **אֵי תִימָא דְעַל אֵיל**
וְעֶגֶל קֶאָמַר ואם תאמר שכונתו לאיל ועגל, **לָאוּ הָכִי. דְּהָא**
תְּרוּוִיָּהוּ לֹא סְלָקִין לְעוֹלָה אין הדבר כן דהרי שניהם לא עולים לעולה,
דְּהָא כְּתִיב לְעוֹלָה תְּמִימִים, וְעֶגֶל לְחַטָּאת סְלָקָא דהרי
כתוב בפסוק לעולה תמימים שמשמע שהם קרבים רק לעולה ואילו עגל הוא עולה לחטאת

ולא לעולה ואם כן קשה, **מֵהוּ תְּמִימִים, וְכָתִיב אֵיל** א"כ מהו תמימים בלשון רבים ואיל כתוב בלשון יחיד.

האיל הנוסף זה אילו של יצחק אבינו

אֵלָא אֵילוֹ דְּיִצְחָק, לְקָרְבָּא לְגַבֵּי פָּרָה אלא סוד הענין הוא שאת האיל היה צריך להקריב לעולה שהוא כנגד אילו של יצחק שהוא סוד הגבורות בכדי להמתיק את דיני המלכות הנקראת פרה ע"ש הפ"ר דינים שבה יחד עם האות ה' של המלכות שהיא האות ה' האחרונה שבשם הוי"ה, **דְּאֲדַכֵּר תִּרֵי זְמַנֵי בְּקָרָא, חַד דְּכָתִיב** שנזכר שתי פעמים איל בפסוק אחד שכתוב בפסוק, (בראשית כב) **וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָא חַד הָרֵי פַעַם** אחת מוזכר איל, **וְחַד וַיִּלְךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל, הָא חַד תִּרֵי** ועוד פעם אחת שכתוב בפסוק וילך אברהם וכו' הרי נזכרו פעמים איל כנגד ב' גבורות מנצפ"ך פשוטות וכפולות שהמלכות מקבלת (מק"מ) ולכן כתוב על אברהם שהיה במדת החסד, **וַיַּעֲלֶהוּ לְעוֹלָה** שהוא בכדי להמתיק את דיני המלכות בחסד. **וְעַל דָּא אֵיל לְעוֹלָה תְּמִימִים** וכנגד שתי הגבורות הפשוטות והכפולות כתוב איל לעולה תמימים בלשון רבים, **תִּרֵי אֵיל, דְּאִיהוּ תִרֵי** דהיינו שכאילו היה שני אילים כי הגבורות הן שתיים פשוטות וכפולות. **וְעַל דָּא גְּבוּרֹת תְּנִינָן** ולכן למדנו שכתוב במשנה גבורות גשמים בלשון רבים מפני שהם שתיים, **וְזַמְנֵיהוּ מֵתְּפָרְשִׁין לְכַפָּה אַחֲרָנִין** ומהם אח"כ מתפשטים לכמה גבורות אחרות.

מבאר הטעם שהביאו ישראל עגל לעולה ולא לחטאת כמו אהרן הכהן

**וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַדֹּבֵר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים
לְחַטָּאת, (ויקרא ט) עֶגְלָה לְחַטָּאת מִיְבֵעֵי לֵיָהּ, כַּגִּוּוֹנָא**

דְּכֶהֱנָא וקשה, שהיו צריכים בני ישראל להביא עגל לחטאת לכפר על עוון העגל כמו
אהרן הכהן. **אֵלָא יִשְׂרָאֵל הָא קָבִילוּ עוֹנְשָׁא, וְעַל דָּא דָּא לָא**

כְּתִיב בְּהוּ עֶגְלָה לְחַטָּאת, אֵלָא עֶגְלָה לְעוֹלָה אלא עם ישראל
קיבלו את עונשם על מעשה עוון העגל ולכן לא נאמר בהם עגל לחטאת אלא עגל לעולה.

מָאֵי טַעְמָא. דְּכָל אֵינּוֹן דְּחָבוּ בֵיהּ, קָבִילוּ עוֹנְשָׁא ומה

הטעם שהיו צריכים להביא עגל לעולה אלא הטעם הוא משום שכל אלו שחטאו בעוון
העגל כבר קיבלו את עונשם, **בֵּין בְּמַלּוּלָא** בין מי שחטא בדיבור ואמר אלה אלהיך

ישראל, **בֵּין בְּעוֹבְדָא** ובין מי שחטאו במעשה שהביאו זהב לעשיית העגל, **בֵּין**
בְּפוֹלְחָנָא ובין אלו שחטאו ועבדו את העגל, **וְאִפִּילוּ אֵינּוֹן דְּלָא עֲבָדוּ**

מְדֵי ואפילו אלו שלא עשו כלום, **אֵלָא דְסִלְיָקוּ לֵיהּ בְּרִעוּתָא**
דְּלַבִּייהוּ לְמַפְלַח לֵיהּ, אֲתַעֲנָשׁוּ אלא רק עלה ברצון ליבם לעבוד את

העגל בכל זאת נענשו [קז], **כְּמָה דְכְּתִיב, (שמות לב) וַיִּשָּׁק אֶת בְּנֵי**
יִשְׂרָאֵל [קח] כמו שכתוב בפסוק וישק את בני ישראל ופירשו חז"ל שבדקם משה

אור הרשב"י

ר"ל על ידי תורה ומוסר טחן ושיבר גבה לבם,
ו"ש וישק את בני ישראל, כמ"ש (ישעיה נה,
א) כל צמא לכו למים.

[קז] וכדאיתא בחולין בדרף קמ"ב ע"א שאין
הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה חוץ
ממחשבת ע"ז שהקב"ה מצרפה למעשה.

[קח] והצפנת פענח ביאר וישק את בני ישראל,

כסוּתוֹת וְכֹל מִי שֶׁעֲבַד לַעֲגַל מֵת מִזֶּה. **אָבֵל כָּל אֵינֹנִן דְּסִלְיָקוֹ לַיהוָה בְּרֵעוֹתָא דְלֹא לְמַפְלָח לַיהוָה** אבל כל אותם אלו שלא עלה ברצון ליבם לעבוד את העגל, **אֵלָא דְסִלְיָקוֹ גְּוֹוְנָא דְרֵעוֹתָא מְנִיָּה** אלא רק עלה בליבם כעין רצון ממנו שרק נהגו מיופיו שהיה כדוגמת שור (מק"מ), **הָכֵא אֶתְדַּפְּנִי וּמְקַרְבִּין לַיהוָה** (דף לח ע"ב) **לְעוֹלָה וְלֹא לְחֻטָּאת** כאן בעגל העולה נטהרו מעוון זה ולכן הקריבו אותו לעולה שבא לכפר על הרהורי הלב ולא לחטאת המכפרת על מעשה העבירה.

עם ישראל הביאו שעיר לחטאת לכפר על מה שהיו מקריבים לשעירים **אָבֵל קָחוּ שְׁעִיר עֲזִים לְחֻטָּאת, אִמְאִי** קשה, למה הקריבו שעיר עזים לחטאת לאחר שהתכפרו כבר ישראל מעוון העגל. **אֵלָא בְּגִין דְּהוּוּ מְקַרְבִּין בְּקַדְמִיתָא לְשְׁעִירִים, דְּשִׁלְטִין עַל טוּרֵי רְמָאִי** אלא מפני שבתחילה במצרים היו מקריבים לשעירים שהם השדים השולטים על ההרים הגבוהים בכדי לקשור את השעירים למעלה כדי לינוק מהם שפע (רמ"ק). **וְדָא הוּא לְחֻטָּאת** ולכן היו מביאים את השעיר לחטאת, **וּבְעֵינֵין לְאַתְדַּפְּאָה מִהָהוּא חוּבָא** והיו צריכים להטהר ולהתנקות מאותו עוון, **וְלֹא עוֹד אֵלָא לְחֻטָּתוֹתֵי דְסִיְהָרָא אֶצְטְרִיךְ** שהקריבו את השעיר בשביל שהיה זה ר"ח ניסן והיה צריך לחדש את הלבנה ולכן הביאו שעיר ר"ח שבא לכפרה, ושעיר ר"ח הוא באותו ענין, דע"י מיעוט הלבנה מתגברים כוחות השעירים וע"י השעיר שמקריבים לחטאת אנו מורידים אותם למטה ומטהרים את הפגם שנעשה בלבנה על ידם (רמ"ק).